

SH

Svensk Handel

2026

DET HANDLAR OM SVERIGE

Valmanifest för Handelslandet Sverige

Det handlar om Sverige – Valmanifest för Handelslandet Sverige

Handeln är en av våra viktigaste samhällskrafter. Här skapas jobb, tillväxt och förutsättningar för vår gemensamma välfärd. Den finns i hela landet, möter människor varje dag och håller samhällen levande. Där annan service försvinner står handeln kvar som en mötesplats, en arbetsplats och en naturlig del av människors vardag. Handeln bidrar med 12 procent av alla jobb, 11 procent av BNP och 360 miljarder kronor i skatteintäkter varje år.

Detta kan dock inte tas för givet. För att handeln ska kunna fortsätta skapa jobb, trygghet och livskraft i hela landet krävs bättre villkor. I Handelslandet Sveriges valmanifest finns våra viktigaste krav och förslag – om enklare regler, ökad trygghet och rättvis konkurrens.

Det handlar om jobben, om företagen och om vår gemensamma välfärd. Det handlar om Handelslandet Sverige. Handelslandet Sverige är ett land där handeln kan växa och bidra ännu mer. Ett Sverige där företag konkurrerar på rättvisa villkor, där tryggheten stärks och där företagssamheten får plats att blomstra.

FEM AVGÖRANDE OMRÅDEN FÖR HANDELSLANDET SVERIGE

Svensk Handel har valt att prioritera fem områden under valåret. Det är områden som definierar viktiga framtidsutmaningar för handeln och där politiska vägval gör skillnad.

Minska kostnaderna att anställa

Svensk Handel vill att:

- ▶ De tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifterna för unga permanentas och breddas till att omfatta alla upp till och med 26 års ålder.
- ▶ Det upprättas en färdplan för hur arbetsgivaravgifterna successivt kan sänkas ned till OECD-snitt.

Det är dock dyrt att anställa i Sverige. Svenska handlare betalar idag cirka 50 procent mer än sina internationella konkurrenter i arbetsgivaravgifter. Eftersom handeln är en personalintensiv bransch påverkar nivån på arbetsgivaravgifterna branschen stort. Att kostnaderna för svenska handlare är högre än internationella konkurrenters, samtidigt som såväl konsumenternas marknad som prissättningen är global, försämrar de svenska handelsföretagens konkurrenskraft.

Handeln är den största branschen i det privata näringslivet. Mer än var tionde person arbetar inom handeln och ser vi till de yngre är det en femtedel av alla unga som arbetar inom handeln. Det gör handeln till en viktig aktör på arbetsmarknaden i stort men framför allt som insteg på arbetsmarknaden.

För att fler ska kunna anställas i Sverige samtidigt som svenska handelsföretag är konkurrenskraftiga krävs att arbetsgivaravgifterna behöver komma ner till OECD-genomsnittet. Målsättningen bör vara ett stegvist borttagande av den allmänna löneavgiften.

Sänkningen bör ske stegvis och börja med yngre åldersgrupper där jobbeffekten kan bli som störst. Det medför att sänkningen kan göras markant för en avgränsad grupp vilket också stimulerar till anställningar vilket i sin tur gör att åtgärden i högre grad kan bli självfinansierad. Om kostnaderna att anställa fortsätter att vara hög riskerar Sverige färre instegsjobb, lägre sysselsättning och försämrad konkurrenskraft.

Plattformsföretag såsom Temu och Shein ska följa europeisk lag

Svensk Handel vill att:

- ▶ Den europeiska gräddfilen för plattformsföretag tas bort. Lagstiftningen behöver förändras så att även plattformsföretag omfattas.
- ▶ Ansvaret och resurserna för kontrollerande och konsumentvägledande myndigheter stärks.
- ▶ Det upprättas en nationell arbetsgrupp för att hantera den breda problematik som uppstår i samband med import från utländska e-handelsplattformar till den inre marknaden.

Svensk Handel kommer alltid att förespråka och eftersträva konkurrens – men en rättvis sådan. Där är vi tyvärr inte idag. Den snabba tillväxten av plattformsföretag som Temu och Shein har skapat en helt ny situation för europeiska konsumenter. Allt fler handlar direkt från utomeuropeiska aktörer, och mängden paket som når EU har ökat kraftigt: 4,6 miljarder paket under 2024 – över en halv miljon i timmen – med en prognos om cirka 8 miljarder under 2025.

Många av dessa varor uppfyller inte de krav på säkerhet, kemikalieinnehåll, spårbarhet eller garantier som gäller för produkter som säljs på den europeiska marknaden. Det skapar betydande risker: batterier som kan explodera utan försäkringsskydd, leksaker som innehåller förbjudna ämnen och produkter där ingen part bär tydligt ansvar om något går fel. I praktiken lämnas konsumenten ensam med både risk och kostnad.

EU:s beslut att avskaffa tullfriheten för varor under 150 euro är ett viktigt steg mot att minska snedvridningen. Men tullar löser bara en del av problemet. Den centrala utmaningen är att plattformsföretag fortfarande kan sälja i stor skala inom EU utan att fullt ut omfattas av samma ansvar på konsumentsäkerhet och miljökrav som europeiska företag.

Utöver riskerna för konsumenter påverkas också seriösa handelsföretag i Sverige. De investerar i säkerhet, hållbarhet och regelefterlevnad, medan vissa plattformar kan kringgå delar av regelverket. Det leder till en konkurrens där priset ofta sätter spelreglerna – trots att kvalitet och trygghet skiljer sig kraftigt åt.

För att värna konsumentsäkerhet, stärka rättssäkerheten och skapa lika villkor på marknaden behöver ansvar och tillsyn moderniseras. Plattformarna måste omfattas av samma krav som alla andra aktörer, myndigheterna måste ha verktyg att agera och konsumenterna måste få tydligare information om riskerna med oreglerad import.

Stärk handelns trygghet och säkerhet

Svensk Handel vill att:

- ▶ Polisen ska finnas där handeln finns. Lokalt närvarande, synlig och tillgänglig polis i hela landet – inte minst i våra handelsplatser.
- ▶ Brott mot handeln ska kosta mer än det smakar. Skärpta straff, slopad mängdrabatt och en rättskedja som faktiskt markerar mot den som systematiskt begår brott mot företag.
- ▶ Mängdbrotten mot handeln ska upp på allvarsnivå. De ska prioriteras i hela kedjan genom fler åklagare och fler civilanställda utredare inom Polismyndigheten.
- ▶ Tillträdesförbud ska kunna beslutas snabbt och träffsäkert. Rådigheten att besluta om tillträdesförbud flyttas från Åklagarmyndigheten till Polismyndigheten, och polisen ges möjlighet att meddela interimistiska tillträdesförbud direkt i akuta situationer.
- ▶ Kommunerna måste ta sitt ansvar i samverkan. Kommunerna ska vara skyldiga att reglera och leda det brottsförebyggande arbetet tillsammans med handeln, genom tydliga överenskommelser, gemensamma lägesbilder och beslutade åtgärder.
- ▶ Hälerinoder ska stängas ned – inte tolereras. Myndighetsgemensamma, återkommande insatser där polis, kommun och Skatteverket systematiskt agerar mot kända hälerinoder, med målet att dubbla beslag och halvera återkommande försäljning på samma plats.

Trygghet och säkerhet för konsumenter och företag är en förutsättning för en välfungerande handel. Utvecklingen har under lång tid gått åt fel håll. Brotten mot handeln är omfattande. Det stjäls varor för omkring 30 miljoner kronor – varje dag – i svenska butiker.

Företagen tvingas lägga mycket stora resurser på att själva skydda sig: väktare, larm, kontanthanteringssystem och kameror. Kostnaden för förebyggande åtgärder uppskattas till 10,4 miljarder kronor per år, motsvarande cirka 1,2 procent av detaljhandelns omsättning. Tillsammans med värdet av de varor som stjäls överstiger kostnaderna 20 miljarder kronor. Det påverkar priser, marginaler och konkurrenskraft – och gör brottsligheten till ett direkt tillväxthinder.

Många handlare har i praktiken svårt att bedriva sin verksamhet som vanligt på grund av upprepad brottslighet. Det leder till minskade investeringar, svårigheter att rekrytera och behålla

personal och i vissa fall överväganden om att lägga ned. När en butik försvinner drabbar det inte bara företagaren utan hela samhället runt omkring.

Här har kommunerna en nyckelroll. Det brottsförebyggande arbetet måste ledas och hållas ihop lokalt. Kommunerna behöver i nära samverkan med handeln ta fram gemensamma lägesbilder, sätta konkreta mål och besluta om tydliga åtgärder – till exempel kring ordningsstörningar, otrygga platser, öppettider, utformning av offentliga miljöer och hur resurser från polis och kommun ska användas. När handeln bjuds in på riktigt förbättras träffsäkerheten i arbetet och åtgärderna får större effekt.

Ett växande problem är ett omfattande häleri där stöldgods från handeln säljs vidare på onlinemarknadsplatser, fysiska marknader eller till mindre nogräknade butiker och restauranger. Ofta vet den brottsutsatta handlaren både var varorna finns och var polisen borde leta. Här krävs återkommande samordnade insatser där polis, kommun och Skatteverket tillsammans stänger ned kända hälerinoder, ökar antalet beslag och bryter den återkommande försäljningen på samma platser.

Flera viktiga steg har tagits de senaste åren, exempelvis skärpta straff, införande av tillträdesförbud och minskade straffrabatter. Men det räcker inte. Det krävs en tydligare lokal polisnärvaro, högre prioritering av mängdbrotten, fler utredningsresurser och större konsekvens i hela rättskedjan. Brott som har goda förutsättningar att klaras upp måste också faktiskt utredas. Polisen måste ta till sig av kritiken från bl.a. Riksrevisionen när det gäller hantering av mängdbrott och ändra sina nedläggningsrutiner.

Uppmuntra hållbar konsumtion

Svensk Handel vill att:

- ▶ Miljö- och styrmedel utformas så att de främjar innovation, investeringar och utveckling – inte skapar ökade kostnader utan verklig klimatnytta.
 - ▶ Beslut och regleringar inom hållbarhetsområdet sker på så hög internationell nivå som möjligt utan att försämra svensk konkurrenskraft och att implementeringen sker med realistiska tidsramar, konsekvensanalyser och företagen delaktiga från start.
 - ▶ De stora mängder hållbarhetslagstiftningar som är på gång blir harmoniserade, både utifrån att de ska fungera lika mellan olika länder, produktgrupper och mellan de olika lagstiftningarna.
 - ▶ Momsen på second hand sänks för att stödja cirkulära affärsmodeller och undvika dubbelbeskattning.
-

Sverige har byggt en position som en av de ledande nationerna i den gröna omställningen, mycket tack vare drivkraften i näringslivet. Handelsföretagen visar varje dag hur cirkulära affärsmodeller, spårbarhet och innovation kan kombineras med konkurrenskraft och tillväxt. För att denna utveckling ska kunna fortsätta krävs en långsiktig och sammanhållen politisk inriktning där handeln ses som en central motor i omställningen.

Det ska vara lätt att göra rätt och strävan efter hållbarhet ska premieras genom att ge konkurrensfördelar – eller i alla fall inte resultera i konkurrensnackdelar. Det förutsätter dels att lagstiftning och internationella riktlinjer utformas på ett sätt som bejakar företagets konkurrenskraft, dels att de samtidigt stödjer och uppmuntrar företagets hållbarhetsinsatser.

Samtidigt växer mängden hållbarhetsrelaterade regelverk snabbt både nationellt och i EU. För att dessa ska få önskat genomslag krävs därför att de är internationellt harmoniserade, konkurrensneutrala och tydligt samordnade mellan olika produktgrupper och lagstiftningsområden. Företagen måste också vara delaktiga både i utformningen och implementeringen för att säkerställa att regelverken fungerar i praktiken och stärker både klimatnytta och tillväxt.

Utöver detta är det av största vikt att branschen får vara med vid utformning av förslag och implementering samt att företagen ges en väl avvägd tidsram för att genomföra lagstiftning i sina respektive verksamheter, något som annars kan leda till negativa konsekvenser i de fall där stora investeringar eller anpassningar behöver göras på kort tid.

Handelsföretagen har i stor omfattning investerat både resurser och kapital i nya affärsmodeller som den cirkulära ekonomin kräver och ser stora konkurrensfördelar med att ställa om till mer hållbara och cirkulära lösningar. I takt med att efterfrågan på cirkulära affärsmodeller ökar, utvecklar handelsföretagen nya affärsstrategier för att både kunna dra nytta och snabba på den gröna omställningen. Exempelvis så erbjuder allt fler handelsföretag idag möjligheter att köpa produkter second hand. Dessa affärsmodeller behöver underlättas.

Med långsiktiga spelregler, förutsägbara ledtider och en modern, samordnad politik kan handeln fortsätta vara en drivkraft i Sveriges gröna omställning – och samtidigt stärka tillväxt, konkurrenskraft och innovation. Det är också så handeln kan bidra för att uppnå våra EU-gemensamma miljö- och klimatmål.

Rimliga lagar och regler

Svensk Handel vill att:

- ▶ Förenklingsrådet och implementeringsrådet fortsätter, samt intensifierar, sitt arbete med att identifiera och lämna åtgärdsförslag för regelförenkling.
 - ▶ Regler, tillstånd, tillsyn och avgifter harmoniseras nationellt inom så många områden som möjligt.
 - ▶ Sverige avstår från överimplementering av EU-lagstiftning.
-

Svenska handelsföretag har att rätta sig efter många, såväl internationellt som nationellt och lokalt beslutade, regler för att driva sin verksamhet. Ofta börjar det med EU-lagstiftning som sedan blir nationell samt, i vissa fall, lokala regler eller föreskrifter. Inte sällan medför varje nivå också ökade krav samt snävare och mer krävande regler. I de fall där regelförenklingar föreslås, både på nationell nivå och inom EU, bör de alltid föregås av tydliga konsekvensanalyser och säkerställa att lagstiftningens grundambitioner kvarstår, särskilt inom områden som hållbarhet och konsumentskydd.

Sverige har i flera fall tolkat EU-lagstiftning striktare än nödvändigt, vilket har lett till konkurrensnackdelar. Det är viktigt att undvika oproportionerliga tolkningar och samtidigt säkerställa att de mål som ligger bakom lagstiftningarna fortsatt uppnås.

Ett tydligt exempel är kemikalieskatten, även kallad elektronikskatten, där Sverige genom överimplementering skapade en skatt som gör varor dyrare i Sverige än i andra länder vilket flyttar konsumtion, jobb och företagande ut ur landet utan att miljönytta uppnås. Undantag och lättnader bör kunna användas där det finns tydliga fördelar, men bör alltid bedömas mot risken för fragmentering på den inre marknaden och utan att skyddsnivån försämrats.

Regler, tillstånd, tillsyn och avgifter skiljer sig också åt mellan kommuner vilket skapar svårigheter för företag som verkar i flera kommuner. Svensk Handel förordar att ansvariga myndigheter förtydligar riktlinjer och anvisningar för att skapa förutsättningar för kommuner att bli så lika som möjligt i kostnader och utförande. Det har genomförts en utredning om nationellt ansvar för livsmedelskontrollerna som bör kunna agera förebild inom andra områden gällande regler, tillstånd, tillsyn och avgifter för att harmonisera spelreglerna.

